

תחבורה ציבורית

מועצה אזורית חוף השרון

דו"ח סופי

ינואר 2017

נכתב ע"י: גולן ירמיהו

נבדק ע"י: דרי אייל אשבל

תוכן עניינים

1	1
2	2
4	3
4	3.1
9	3.2
12	4

רשימת מפות

5	1
6	2
7	3
8	4
9	5
10	6
11	7
13	8

I:\Transportation\Job\2034 - חוף השרון \doc\reports\חלופות תכנון תחצ חוף השרון

1. תקציר מנהלים

דו"ח זה מציג את סיכום העבודה על תכנית קווי תחבורה ציבורית למועצה האזורית חוף השרון. הדו"ח מציג את חלופות התכנון שנבדקו, כמו כן מתוארת בדו"ח החלופה המומלצת ע"י צוות התכנון, אשר מתבססת על ניתוח המצב הקיים והסקרים שנערכו ביישובי המועצה.

תכנית זו התמקדה במתן פתרונות ניידות באמצעות קווי תחבורה ציבורית ישירים ומאספים המשרתים את כלל יישובי המועצה האזורית.

הדו"ח כולל:

תיאור חלופות התכנון

תיאור מערך השוואת החלופות

החלופה המומלצת

המלצות צוות התכנון

במסגרת עבודה זו נבחנו שתי חלופות תכנון:

חלופת ישיר לעיר – שיפור השרות ליישובי המועצה על בסיס קווים קיימים באמצעות פיתוח מערכת קווי תחבורה ציבורית ישירים מגושי היישובים במועצה אל הערים הסובבות. הקשר בין גושי היישובים של המועצה יתבצע באמצעות מעבר בערים הסובבות.

חלופת קישור גושים – פיתוח מערכת קווי תחבורה ציבורית ישירים בין גושי היישובים במועצה המקשרים יותר מגוש אחד לעיר. מעבר בין הגושים יתבצע באמצעות קווים אשר מטרתם הסופית הינה ערים בסביבה.

כל החלופות שנבדקו הותאמו לרשת הדרכים הנוכחית ואינן מצריכות שדרוגי תשתיות.

החלופה המתאימה ביותר לתושבי המועצה הינה שילוב של קווי שרות מתוך שתי החלופות כמפורט להלן:

מחלופת ישיר לעיר מוצע לאמץ את ההמלצה לגבי שיפור התדירות בקו 5 רעננה – גוש חוב"ב וכן את שיפור המסלול המוצע בקו 48 תל יצחק-נתניה.

מחלופת קישור גושים מוצע לאמץ את הקו החדש בין רעננה לשפיים דרך בצרה, בני ציון, חרוצים וגעש.

שאר חלופות הקווים שנבחנו כרוכות בתוספת תשומות רבה אשר אינה מוצדקת לאור מספר הנוסעים אותן ישרתו.

נושאים נוספים המוצעים לבחינה לטווח ארוך, מתאימים לכל החלופות שנבחנו: כניסה מכביש 2 ויציאה אליו מהיישובים רשפון, יקום ואודים, וכן שרות אל חניון התיב המהיר בשפיים.

2. מבוא

דו"ח זה מציג את סיכום העבודה לתכנון תחבורה ציבורית ליישובי חוף השרון. הדו"ח מציג את חלופות התכנון שנבדקו ומתאר את מעלותיהן. כמו כן מתוארת בדו"ח החלופה המומלצת ע"י צוות התכנון וכן אלמנטים נוספים המומלצים במסגרת תכנית זו.

התכנית התמקדה בשיפור השרות בתחבורה הציבורית לכלל יישובי המועצה כפי שעלה מניתוח המצב הקיים והסקרים שבוצעו ביישובים אלו.

עפ"י ממצאי סקר הרגלי הנסיעה, מרבית תושבי המועצה משתמשים ברכב הפרטי כאמצעי תחבורה עיקרי למירב הנסיעות: לעבודה, קניות, סידורים, חוגים ולימודים באוניברסיטה. כשהנסיעות לבתי הספר באמצעות הסעות. נתון זה דומה לממצאי מפקד הדיור והאוכלוסין 2008, המתייחסים לאמצעי הגעה עיקרי לעבודה. מניתוח הסקר עולה, כי השימוש ברכב פרטי כנהג או כנוסע גבוה יחסית במועצה ועומד על 69%. נתון זה גבוה בהשוואה, הן לנתון הארצי (57%), והן לנתון המטרופוליני (58%). השימוש באוטובוס הינו נמוך במיוחד מהממוצע המטרופוליני (2% ו-20% בהתאמה) וכך גם השימוש ברכבת העומד על 1%. מידת השימוש באופניים (6%) והליכה ברגל (17%) הינם גבוהים יחסית בהשוואה לנתון הארצי והמטרופוליני. יש להניח כי הליכה ברגל ורכיבה על אופניים שכיחים בקרב אלה העובדים בתחום מקום המגורים, במושב או בקיבוץ.

על מנת ללמוד על מידת העדפות והיענות התושבים לנסוע בתחבורה ציבורית נשאלו המרואיינים שאלות לגבי העדפותיהם לנסיעה בתחבורה ציבורית במידה ותהיה. ידוע, שבסקר מסוג זה, יש נטייה של הנשאלים לענות בחיוב ולו רק על מנת "לשמור אופציה" אולם, שאלות אלו נשאלו על מנת לחוש את רצון התושבים לשירות מסוג זה.

שאלה מס' 1 – במידה ותהיה תחבורה ציבורית – לאן תרצה להגיע ומתי?

למעלה מ-50% ציינו שמבקשים להגיע ליעדים התואמים את מקום עבודתם בשעות הבוקר.

בשעות אחה"צ היעדים מפוזרים באופן נרחב יותר בהתבסס על פעילויות כגון: קניות, סידורים וחוגים.

שאלה מס' 2 – במידה ויהיה קו שירות לתחנת הרכבת, האם תשתמש בו?

למעלה מ-60% ענו שישתמשו בקו שירות מסוג זה. 70% מתושבי גוש חוב"ב ענו בחיוב.

שאלה מס' 3 – במידה ויהיה קו תחבורה ציבורית מרעננה דרך חרוצים, בני ציון ובצרה לשפיים וגעש – האם תשמש בו או תיתן לילדים לנסוע בו במקום להשתמש ברכב הפרטי?

כ-60% מהנשאלים תושבי גוש ישובי חוב"ב וגוש שפיים וגעש ענו בחיוב.

שאלה מס' 4 – במידה ויהיה קו תחבורה ציבורית מהגוש הצפוני מתל יצחק, בית יהושע ואודים לשפיים וגעש – האם תשמש בו או תיתן לילדים לנסוע בו במקום להשתמש ברכב הפרטי?

כ-60% מהנשאלים בגוש הצפוני ענו בחיוב. תושבי שפיים וגעש הביעו נכונות נמוכה יותר (40%).

בהתאם לתשובות שנתקבלו תוכננו חלופות קווים לשרות התושבים כפי שיתואר להלן.

3. חלופות תכנון

הקביעה כי לכל יישוב מגיע שירות אינה מובנת מאליה, והיא נובעת מההבנה כי בכל יישוב קיימת גם אוכלוסייה לא ממונעת הנדרשת לאמצעי התניידות, בין אם מדובר בנוער שעוד לא הוציא רשיון נהיגה, קשישים אשר אינם יכולים או רוצים עוד לנהוג, משפחות המנסות לקצץ בהוצאות ולא להחזיק רכב שני או שלישי וכיוצא באלה.

עם השנים פיתח משרד התחבורה, מספר כללים מנחים לתכנון תחבורה ציבורית למגזר הכפרי:

- מתן שירות לכל יישוב מוכר במדינת ישראל
- חתירה למינימום שירות של שש נסיעות יומיות היוצאות מכל יישוב ושש נסיעות יומיות הנכנסות אליו (סה"כ 12 נסיעות אוטובוס לכל יישוב)
- היעד המועדף הינו העיר הקרובה
- חתירה למקסימום של 3-4 יישובים לכל קו שירות על מנת למנוע קווים ארוכים העושים "טיול"
- שבירת קווים סיבוביים ויצירת תחנת קצה ביישוב האחרון בקו, וזאת בכדי לספק לוח זמנים ידוע ואמין בשני כיווני הנסיעה
- מתן דגש בבניית הלוי"ז לצרכים של האוכלוסייה הלא ממונעת בשעות שבהם קשה לצאת מהיישוב, אחרי שעת שיא בוקר. אוכלוסיית הקשישים בשעות הבוקר המאוחרות ואוכלוסיית הנוער בשעות אחר הצהריים והערב.

לאחר ניתוח סקר הרגלי הנסיעה שנערך בקרב תושבי היישובים השונים במועצה האזורית חוף השרון יושמו כללים אלה והוטמעו בהליך הכנתן של שתי תכנון כפי שמתואר להלן:

חלופת ישיר לעיר – שיפור השרות ליישובי המועצה על בסיס קווים קיימים באמצעות פיתוח מערכת קווי תחבורה ציבורית ישירים מגושי היישובים במועצה אל הערים הסובבות. הקשר בין גושי היישובים של המועצה יתבצע באמצעות מעבר בערים הסובבות.

חלופת קישור גושים – פיתוח מערכת קווי תחבורה ציבורית ישירים בין גושי היישובים במועצה המקשרים יותר מגוש אחד לעיר. מעבר בין הגושים יתבצע באמצעות קווים אשר מטרתם הסופית הינה ערים בסביבה.

להלן פרוט החלופות:

3.1 חלופה מס' 1 – חלופת "ישיר לעיר"

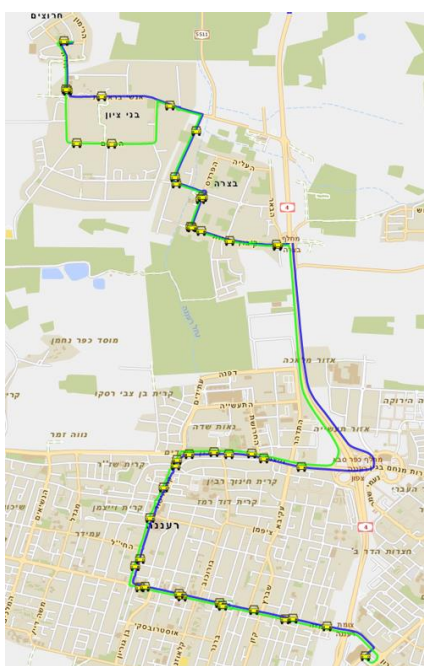
מטרת חלופה זו הינה שיפור השרות ליישובי המועצה על בסיס קווים קיימים באמצעות פיתוח מערכת קווי תחבורה ציבורית ישירים מגושי היישובים במועצה אל הערים הסובבות. משמעות

החלופה הינה קישוריות ישירה, ללא ביצוע מעבר, אל המוקד העירוני הסמוך אולם נסיעה בתוך מרחבי המועצה יחייב ביצוע מעבר אל יישובים נוספים המועצה.
להלן קווי השרות אליהם מתייחסת חלופה זו :

- קו מס' 5 – רעננה – גוש חוב"ב (שיפור תדירות)
- קו מס' 48 - תל יצחק - נתניה (שיפור מסלול)
- קו 618 - נתניה-ביה"ח תל השומר – דרך ישובי דרך מס' 2 – (הוספת יעדים בחלופה לקו)

3.1.1. קו מס' 5 – רעננה – בצרה, בני ציון וחרוצים

מפה 1 . מסלול קו 5 רעננה גוש חובב

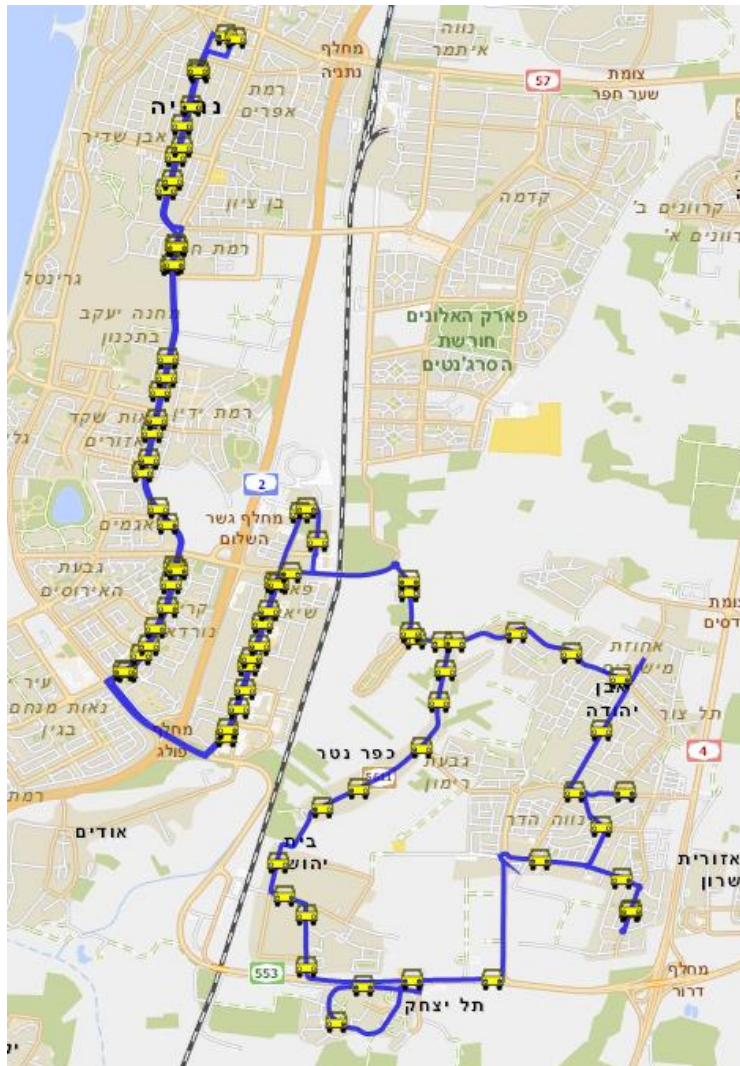
השרות במצב הקיים באמצעות קו 5 מתבצע במסלול לא סימטרי בבני ציון, כמו כן ישנן שתי יציאות ביום מחרוצים בשעות 07:00 וב- 10:55 ויציאה אחת ביום אל חרוצים בשעה 17:00.
השרות המוצע מבקש לבצע התאמה בין שני כיווני הנסיעה באמצעות התאמת תחנות אוטובוס וכן לתגבר את הקו בעוד 5 יציאות יומיות בכל כיוון ועל ידי כך לספק שרות לאורך כל שעות היום בין רעננה לבין בצרה, בני ציון וחרוצים.

להלן לוחות הזמנים המוצעים :

מרעננה	09:30	11:00	13:00	15:00	17:00	20:00
לרעננה	07:00	10:00	11:30	13:30	15:30	17:30

* נסיעה קיימת

מפה 2 . מסלול קו 48 נתניה – יישובי הגוש הצפוני מצב קיים

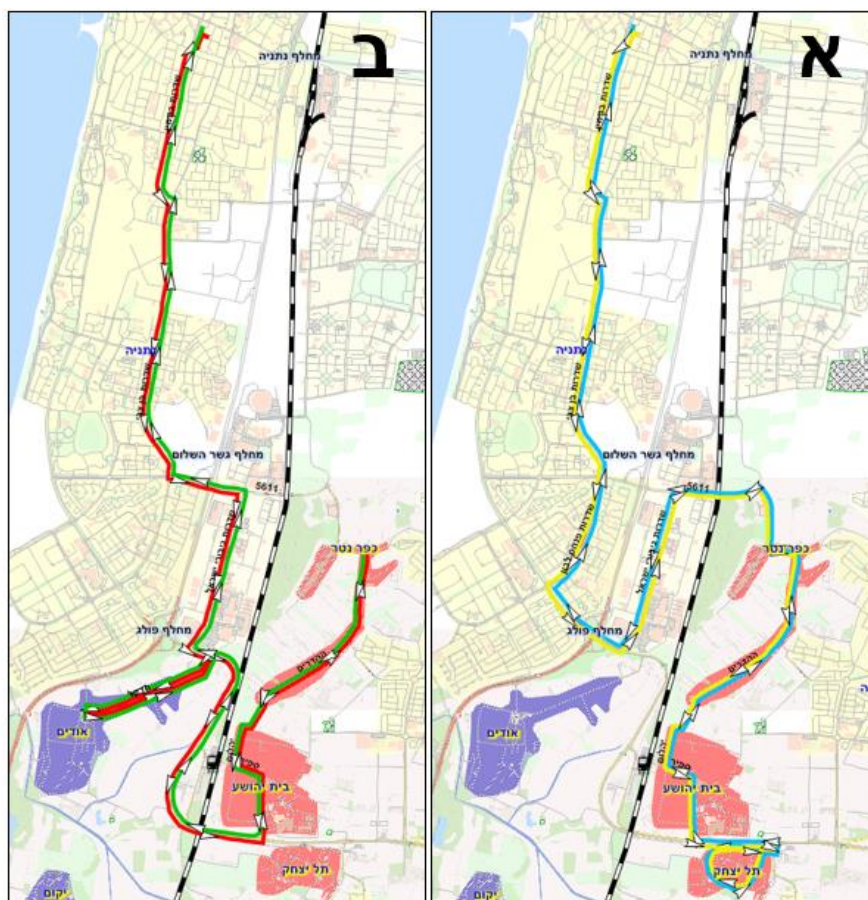

חלופות קו 48 המשרתות את תל יצחק, בית יהושע וכפר נטר מבוצעות באמצעות קו סיבובי היוצא ומסתיים בנתניה, לקו זה מסלול ארוך אשר מגיע מנתניה אל אבן יהודה ומשם אל תל יצחק, בית יהושע וכפר נטר בטרם חזרתו אל נקודת המוצא. המסלול הסיבובי של הקו, בכיוון 1 בלבד, הינו מסורבל, קשה לתזמון, וכן בעייתי בקשרים בין היישובים (ניתן להגיע מתל יצחק אל כפר נטר, אך לא לחזור מכפר נטר אל בית יצחק).

השרות המוצע בקו 48 הינו באמצעות חלופה דו כיוונית אשר מקשרת את יישובי המועצה האזורית לב השרון אל נתניה מבלי להכנס אל אבן יהודה ואף מספקות קשר פנימי בין היישובים.

לחלופה המוצעת לקו 48 ישנן שתי התוויות אפשריות כפי שניתן לראות במפה 3 להלן:

מפה 3 . מסלולי קו 48 נתניה – יישובי הגוש הצפוני מצב מתוכנן

כפי שהוזכר מסלולו של קו 48 ארוך, מסורבל ולא משרת בצורה מיטבית את יישובי המועצה, חלופה א המוצגת במפה מבוססת על מסלולו של קו 48 ולמעשה מקצרת אותו כך שלא יגיע אל אבן יהודה ובנוסף הופכת את הקו לדו כיווני.

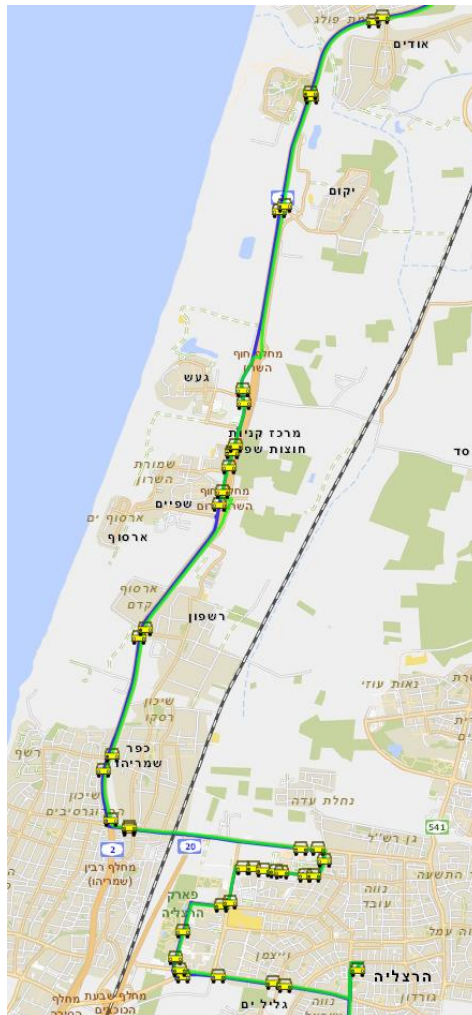
חלופה ב' מציע אף היא שרות ליישובי המועצה באמצעות קו דו כיווני אלא שהשרות בה ליישובים תל יצחק ואודים מוצע על-פי קריאה (on-call), הקו המוצע מקצר את זמן הנסיעה בנתניה וכן משרת את תחנת הרכבת בבית יהושע.

לוח הזמנים המוצע בקו מציעים להוסיף יציאה ביום לכיוון ל-10 היציאות הקיימות כיום ז"א 11 יציאות לכיוון (סה"כ 22 יציאות ביום). במסגרת הלוי"ז המוצע יש לבצע התאמה לזמני הגעת ויציאת הרכבת מבית יהושע.

להלן לוחות הזמנים המוצעים בקו 48 :

20:45	19:10	17:50	16:10	14:45	13:30	12:30	10:30	08:45	07:24	06:00	מנתניה
20:00	18:30	17:00	15:30	14:15	13:15	11:15	09:30	08:10	06:50	05:30	לנתניה

מפה 4 . מסלול קו 618 בסמוך ליישובי המועצה

לקו 618 ישנם 7 יציאות יומיות בכל כיוון, קו זה מקשר בין נתניה לבין ביה"ח תל השומר, בדרכו עוצר הקו בסמוך אל יישובי המועצה השוכנים לאורכו של כביש 2: אודים, יקום ורשפון, כמו כן נכנס הקו אל דרך השירות בין געש ושפיים, ובהרצליה הוא עובר בסמוך אל המכללה למנהל וקניון שבעת הכוכבים בטרם ימשיך אל יעדו.

החלופה המוצעת מציעה ליצור חלופה מקוצרת של קו 618 אשר תצא מנתניה, תעבור בגוש הישובים לאורך כביש 2, תכנס אל תחנת הרכבת בהרצליה ותסתניים בקיבוץ גליל ים. קיצור הקו בא לידי ביטוי בהעדר שירות ישיר אל ביה"ח תל השומר. בנוסף שינוי המסלול כולל את סיומו של הקו בגליל ים (קו זה יהיה היחיד אשר ישרת את היישוב מתוכו ולא מכביש 541 (הרב קוק)) וחיבור הישובים אל תחנת הרכבת בהרצליה.

3.2. חלופה מס' 2 – חלופת קישור גושים

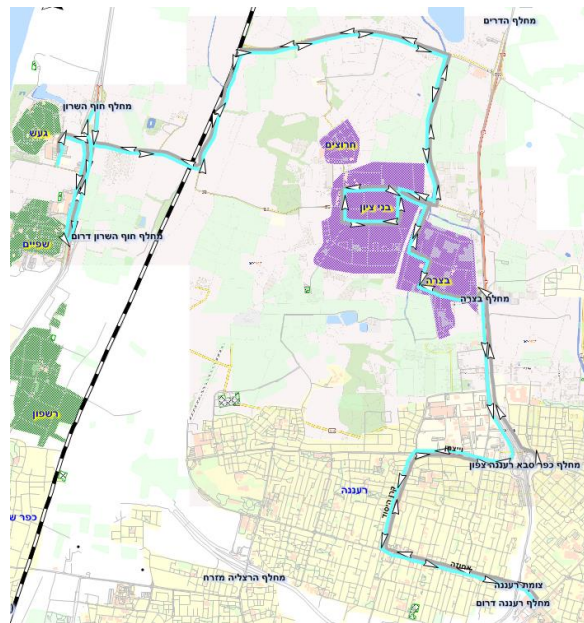
מטרת חלופה זו הינה פיתוח מערכת קווי תחבורה ציבורית ישירים בין גושי היישובים במועצה המקשרים יותר מגוש אחד לעיר. מעבר בין הגושים יתבצע באמצעות קווים אשר מטרתם הסופית הינה ערים בסביבה. המשמעות למשתמש הינה חיזוק הקשר בין יישובי המועצה מצד אחד, ומצד שני הארכת מסלול הנסיעה אל העיר הקרובה.

הקווים הנכללים בחלופה זו הם:

- גוש חוב"ב – גוש שפיים
- נתניה – ישובי דרך מס' 2 – נתניה – כולל כניסה לישובים
- גוש חוב"ב – גוש צפוני כולל תחנת הרכבת בית יהושע (אפשרות להארכה לנתניה)

3.2.1. קו גוש חוב"ב – גוש שפיים

מפה 5. קו גוש חוב"ב- גוש שפיים

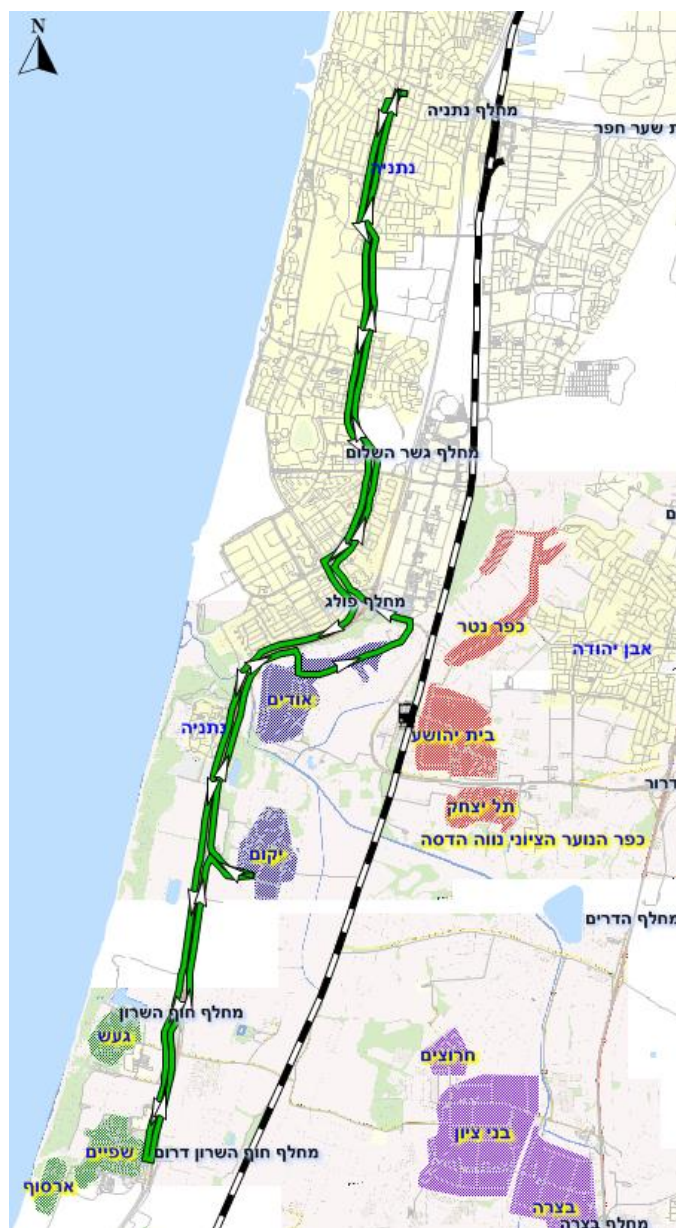

הקו המוצע מרעננה דרך גוש חוב"ב לשפיים יאפשר כניסה לגעש, רשפון וחרוצים על-פי קריאה (on-call), בעתיד לאחר בניית תחנת הרכבת בשפיים נקודת הקצה תוכל לעבור אליו.

להלן התדירות המוצעת בקו זה:

20:00	17:00	15:00	13:00	11:00	09:30	מרעננה
20:30	17:30	15:30	13:30	11:30	10:00	משפיים

מפה 6 . קו נתניה-יישובי כביש 2

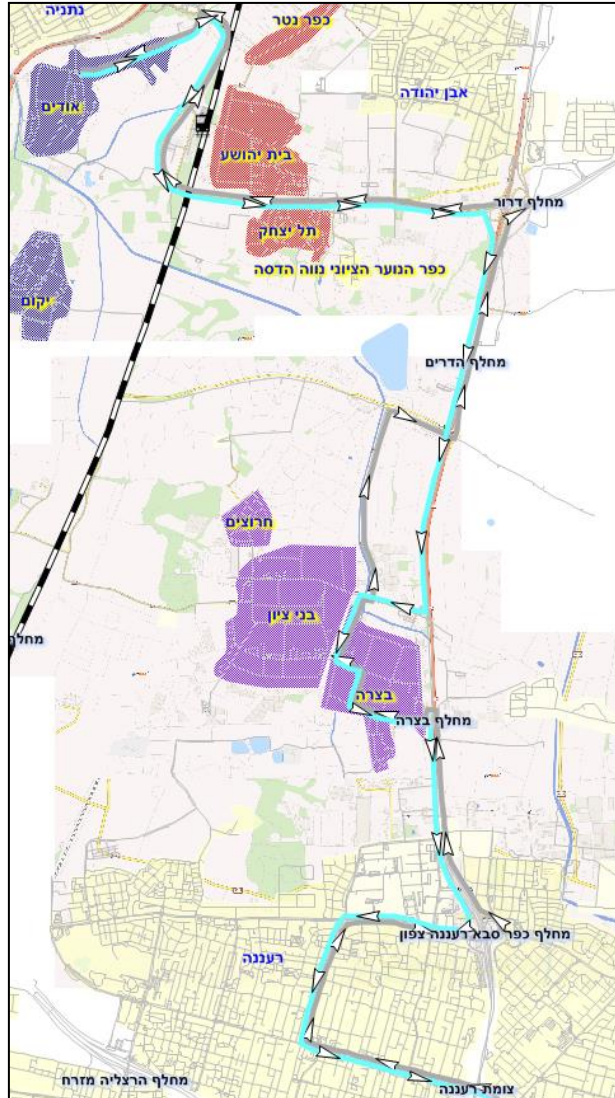

הקו המוצע מהתחנה המרכזית בנתניה אל היישובים געש, שפיים, יקום ואודים ומשם בחזרה אל נתניה מספק קישוריות בין היישובים שהוזכרו, הכניסות אל יקום ואודים מכביש 2 מבוצעות רק מכיוון דרום ולכן לא ניתן להתוות את הקו הסיבובי המוצע כקו דו כיווני.

להלן התדירות המוצעת בקו זה:

20:30	17:30	15:30	13:30	11:30	09:30	מתניה

מפה 7. קו גוש חוב"ב-גוש צפוני

הקו המוצע מאודים דרך תחנת הרכבת בית יהושע לא.ת רעננה (ובעתיד גם לתחנת רכבת בכפ"ס דרום) מספק קישוריות בין יישובי גוש חוב"ב לבין יישובי הגוש הצפוני, בדרכו מספק קישור אל תחנת הרכבת ועל כן יש להתאים את לוחות הזמנים לזמני הגעת ויציאת הרכבת.

להלן התדירות המוצעת בקו זה :

20:00	17:00	15:00	13:00	11:00	09:30	אודים
20:30	17:30	15:30	13:30	11:30	10:00	מרעננה

4. בחינת החלופות והחלופה המוצעת

בבואנו לבחון את חלופות התכנון בפרוייקט זה הוחלט במועצה כי יש להציג את מאפייני החלופות לשיפוט הציבור, לפיכך הוכן סקר אינטרנטי אשר בו השתתפו כ-174 משתתפים מכל יישובי המועצה. בסקר הוצגה לנשאלים שאלה עקרונית ושתי אפשרויות לתשובה נבחרת:

השאלה שנשאלה:

איזה קווי שירות אתם מעדיפים בתחבורה הציבורית המגיעה ליישובכם?

התשובות האפשריות:

א. קו ישיר מהישוב בו את/ה גר/ה לעיר הקרובה ביותר, ונסיעה באמצעות החלפת קו אוטובוס לגוש יישובים אחר בתחום המועצה.

ב. קו ישיר מהישוב בו אתה גר/ה לגוש יישובים אחר, ונסיעה באמצעות החלפת קו אוטובוס לעיר הקרובה ביותר.

התוצאות שהתקבלו מסקר זה לא היו מובהקות וציבור הנשאלים נחלק בדעתו בין שתי התשובות, כ-53% מציבור הנשאלים העדיף את תשובה א'- קו ישיר מהישוב שבו הוא גר לעיר הקרובה, ניתוח מפורט של התשובות על פי מקום המגורים של המשיבים העלה כי שני שליש מתושבי גוש חוב"ב מעדיפים את האפשרות של הקו הישיר לעיר, אחוז גבוה יותר להעדפה זו נמצא בקרב תושבי געש, רשפון ותל יצחק, לעומתם כ-80% מקרב תושבי בית יהושע ואודים העדיפו את תשובה ב'- קו ישיר לגוש יישובים אחר. שאר היישובים נחלקו באופן שווה בין שתי האפשרויות.

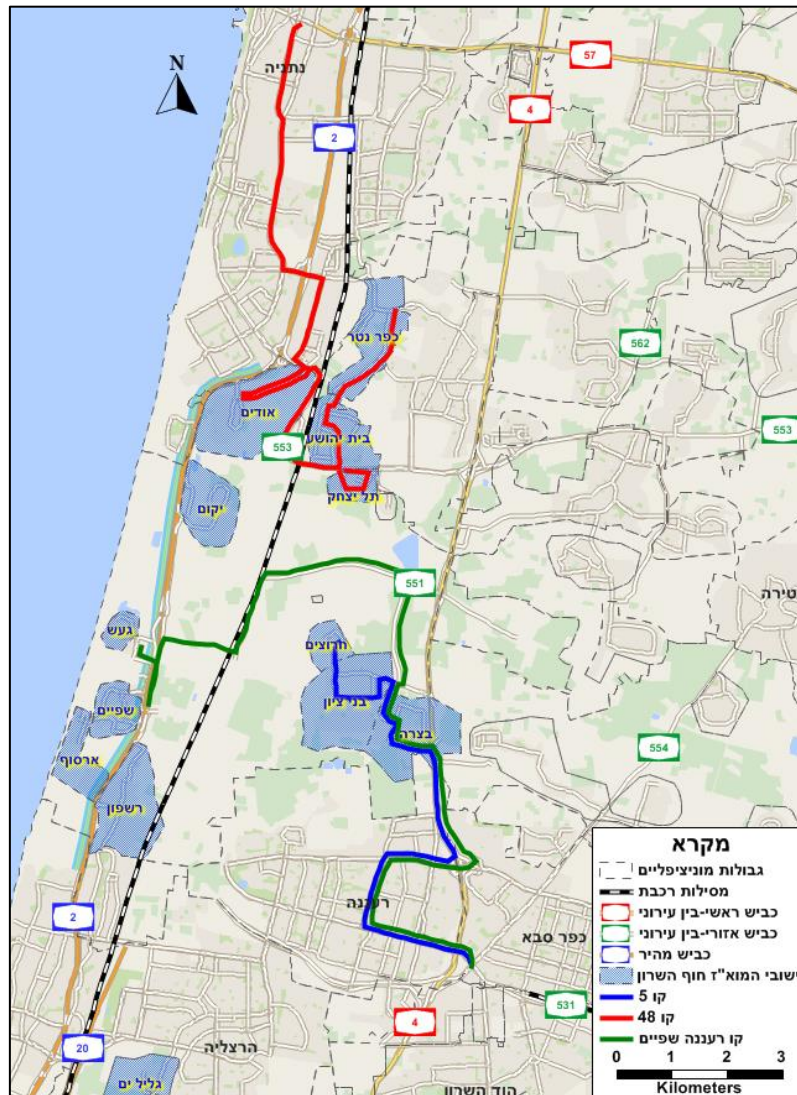
לאור התוצאות הללו ובהתחשב בכך שלאורך כל שלבי הפרוייקט הודגש כי:

- כי יש רצון להפוך את תחנת הרכבת בבית יהושע למתחם בעל משמעות
- יש לייצר קשר בין גוש צפוני לחוב"ב
- צפוי מרכז אזרחי במתח"מ שפיים יש לנצל זאת
- יש לשקול שירות ON CALL
- יש לבחון קישור לעיר הסמוכה – הרצליה, נתניה ורעננה דרך היישובים
- יש לבחון קישוריות של היישובים לתחנת הרכבת הקרובה

החלופה שמציע צוות התכנון מתמקדות בפתרונות תחבורה ציבורית ישימים אשר יביאו לשיפור משמעותי בנגישות אל מבחר יעדים כפי שיוצג להלן ויותאמו ככל שניתן להנחיות שהוצגו לעיל.

להלן מפה לתיאור קווי החלופה המומלצת:

מפה 8 . קווי החלופה המומלצת

במפת קווי החלופה המומלצת ניתן לראות שישנם שיפורים לקווים קיימים וכן קו חדש:

- שיפור מסלולו של קו 48 והפיכתו לדו כיווני יספק קישור ישיר בין היישובים כפר נטר, בית יהושע, תל יצחק ואודים אל נתניה ואל תחנת הרכבת בית יהושע. כמו כן הקו במתכונתו הדו כיוונית יאפשר את הקשר לביצוע נסיעות פנימיות בין היישובים עצמם.
- שיפור התדירות של קו 5 בין רעננה ליישובי גוש חוב"ב יאפשר מתן שרות לאורך כל שעות היום בין רעננה לבין בצרה, בני ציון וחרוצים.

שני השינויים שהוזכרו לעיל ניתנים לביצוע מידית ותלויים אך ורק בתוספת תשומות של משרד התחבורה להפעלת השרות שהוזכר. לאחר יישום השלב הראשון מוצע להתחיל ביישומו של קו נוסף כפי שמפורט להלן:

- קו חדש בין רעננה לשפיים דרך בצרה, בני ציון, חרוצים וגעש. הקו המוצע מרעננה דרך גוש חוב"ב לשפיים יאפשר כניסה לגעש, רשפון וחרוצים על-פי קריאה (on-call), ובעתיד לאחר בניית תחנת הרכבת בשפיים נקודת הקצה תוכל לעבור אליו

הישובים הנשענים על כביש מס' 2 (אודים, יקום, שפיים, געש ורשפון) משורתים במצב הקיים באמצעות קווי תחבורה ציבורית ומוניות שרות, ולכן במצב הנוכחי בו לא מתאפשרת כניסה ויציאה מהישובים יקום, אודים ורשפון אל/מ כביש 2 דרומה וצפונה, השרות הנוכחי בהם יוותר על כנו.

לסיכום ניתן לציין כי השרות המתוכנן כפי שהוצג בחלופה הנבחרת תואם את הכללים המנחים של משרד התחבורה לתכנון תחבורה ציבורית למגזר הכפרי, מבוסס על נתוני הסקרים והבקשות שעלו מתושבי ונציגי המועצה האזורית חוף השרון ולכן מוצע להעבירה אל משרד התחבורה ליישום.